

วิสัยทัศน์อนาคต

สถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย

นำเสนองานวิจัยเชิงนโยบาย “ยกระดับอาชีวศึกษา ยกระดับประเทศไทย”

เพื่อให้ประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลาง

สถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทยเสนอนโยบายสาธารณะให้รัฐบาลยกระดับคุณภาพอาชีวศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ปรับหลักสูตร ลงทุนในเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ทันสมัย โดยรัฐบาลจำเป็นต้องสนับสนุนงบประมาณเพิ่มอีกปีละ 56,800 ล้านบาทต่อปี ส่งเสริมการฝึกงานและการเตรียมพร้อมทั้งในโรงเรียนและสถานประกอบการ โดยจะช่วยให้ นักศึกษามีรายได้ 8,580 บาทต่อเดือน ระหว่างฝึกงานเป็นเวลา 6 เดือนต่อชั้นปี อีกทั้งแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ด้วยนโยบายเรียนฟรีถึง ปวส. ทั้งสายช่าง สายพาณิชย์ และสายอื่นๆ เพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กนักเรียนได้ เรียนต่อ ตั้งเป้า 80% ของเด็กนักเรียนไทย เรียนจบชั้น ปวช. หรือ ม.6

ดร.พิสิฐ ลี้อาธรรม ประธานสถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย (Future Innovation Thailand Institute: FIT) กล่าวว่าเศรษฐกิจไทยเคยเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ.2540 โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ปีละประมาณร้อยละ 6-7 อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกมากกว่าร้อยละ 20 และประเทศไทย เคยเป็นประเทศที่ติดอันดับ 1 ใน 5 ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่นักลงทุนต่างชาติเลือกลงทุน แต่ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ที่ร้อยละ 3-4 และไม่สามารถกลับไปเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็วเหมือนสมัยก่อน ในขณะที่อุตสาหกรรมส่งออกเริ่มมีความไม่แน่นอนจากปัจจัยทางตลาดโลกและปัจจัยทางโครงสร้างของเศรษฐกิจไทย จะเห็นได้ชัดว่าขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลง

ทั้งนี้ในสมัยก่อนนั้นประเทศไทยก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรมส่งออกในยุค 1980s โดยอาศัยความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) จากการมีแรงงานไร้ฝีมือราคาถูกจำนวนมาก (Labour-intensive) แต่ในปัจจุบัน ประเทศไทยไม่ใช่ประเทศที่มีแรงงานราคาถูกอีกต่อไป ในขณะที่แรงงานที่มีทักษะปานกลางถึงสูงในประเทศไทยมีจำนวนที่ค่อนข้างน้อย ทำให้ไม่สามารถยกระดับอุตสาหกรรมไปสู่ Technology Intensive หรือ Capital Intensive ได้ปัจจุบันรายได้ประชาชาติต่อหัวของประเทศไทยในปี พ.ศ.2560 จะอยู่ที่ 5,960 ดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 16,300 บาทต่อเดือน และจากการสำรวจภาวะการณืทำงานของประชากรไทย พบผู้มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทถึง ร้อยละ 74.84 ดังนั้นประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องลงทุนในอาชีวศึกษาเพื่อที่จะเพิ่มแรงงานที่มีทักษะสูง โดยเฉพาะวิศวกรและช่างเทคนิคให้เร็วที่สุด เพื่อที่ยกระดับอุตสาหกรรมไปสู่เทคโนโลยีที่สูงขึ้นมีผลิตภาพที่สูงขึ้น หรือมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น เพื่อให้ประเทศไทยก้าวพ้นกับดักรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยในงานนำเสนองานวิจัยเชิงนโยบายชิ้นนี้ ได้รับความสนใจจากทั้ง นักวิชาการ นักการเมือง ตัวแทนสถาบันอาชีวศึกษา ตัวแทนจากกระทรวงศึกษาธิการ และภาคเอกชน เข้าร่วมฟังข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของสถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย รวมไปถึงผู้ปกครองและนักเรียนอาชีวเจะร่วมตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นต่ออนาคต

อาชีวศึกษาในประเทศไทย โดยมี ดร.สุทธิกร กิ่งแก้ว ผู้อำนวยการศูนย์ให้คำปรึกษาและพัฒนาผู้บริหารทางธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินรายการ

ดร.ธราดล เปี่ยมพงศ์สานต์ ผู้อำนวยการด้านนโยบายสาธารณะ และ นางสาววิพิตรา โตเต็มโชคชัยการ นักวิเคราะห์ นโยบาย สถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย (FIT) ได้นำเสนอผลงานวิจัยเชิงนโยบาย เรื่องยกระดับทักษะแรงงานเพื่อก้าวพ้นกับดักรายได้ปานกลางว่าที่ผ่านมามีความพยายามที่จะพัฒนาระบบอาชีวศึกษามาเป็นเวลานาน แต่ไม่ได้มีการลงทุนในอุปกรณ์และเครื่องจักรอย่างจริงจัง ทำให้ความรู้และทักษะของนักเรียนอาชีวศึกษายังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งระบบทวิภาคีขาดการสนับสนุนจากภาคเอกชน โดยเฉพาะจากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทำให้นักเรียนอาชีวศึกษายังขาดความพร้อมในการทำงาน ทั้งนี้สถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทยได้นำเสนอวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย แรงงานไทย และอาชีวศึกษา ดังนี้

1. ทุกคนมีทักษะพร้อมทำงานก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน
2. นักเรียนร้อยละ 80 เรียนจบ ปวช. หรือ ม.6 ขึ้นไป
3. สัดส่วนของนักเรียน ปวช.:ม.6 อยู่ที่สัดส่วน 50 : 50
4. ในอนาคตเงินเดือน ปวส. ที่มีคุณภาพเงินเดือนใกล้เคียงกับปริญญาตรี
5. เปลี่ยนโครงสร้างตลาดแรงงานจากแรงงานไร้ฝีมือไปสู่แรงงานที่มีทักษะสูง
6. ผู้มีรายได้น้อยมีโอกาสเปลี่ยนหรือเพิ่มทักษะฝีมือแรงงานโดยมีภาครัฐสนับสนุน
7. เพิ่มบทบาทภาคเอกชนในการจัดการศึกษา และการฝึกทักษะ ด้วยระบบ Performance-based

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

นอกจากนั้น สถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย (FIT) ได้เสนอนโยบายอาชีวศึกษาและแรงงานดังนี้

1. สนับสนุนเรียนฟรี ปวช. และปวส. ทั้งในอาชีวศึกษาภาครัฐ-เอกชน ทั้งสายช่าง สายพาณิชยกรรม และสายอื่นๆ โดยรัฐบาลสนับสนุนเงินงบประมาณให้คุณภาพได้มาตรฐานสากล
2. รัฐบาลสนับสนุนเงินค่าจ้างนักเรียนฝึกงานที่ร้อยละ 50-70 ของค่าแรงขั้นต่ำที่ประมาณเดือนละ 8,580 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 6 เดือนต่อชั้นปี
3. จัดตั้ง Internship Centre เพื่อให้เป็นศูนย์กลางระหว่างภาคเอกชน สถานศึกษา และนักเรียน
4. ปรับหลักสูตรอาชีวศึกษาให้มีการเรียนภาคทฤษฎี 3 เดือนสลับกับการฝึกงาน 3 เดือน
5. ขยายวงเงินกู้ยืมการศึกษาในส่วนค่าครองชีพ จาก 28,800 บาทเป็น 48,000 บาทในทุกระดับชั้นสำหรับคนที่ไม่เข้าร่วมในโครงการฝึกงาน หรือไม่อยู่ในอาชีวศึกษา
6. แจกอุปกรณ์ฝึกทักษะ 1 ล้านบาท มูลค่า 3,500 บาท ต่อใบ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้เพิ่มพูนทักษะในการทำงาน เรียนรู้ทักษะใหม่เพื่อสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพ

สำหรับผู้สนใจศึกษาผลงานวิจัยและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เรื่อง ยกระดับทักษะแรงงาน เพื่อก้าวพ้นกับดักรายได้ปานกลาง ฉบับเต็ม สามารถติดตามได้ที่ www.fit.or.th หรือรับชมบันทึกงานนำเสนองานวิจัยได้ที่ Facebook page: Future Innovative Thailand Institute